

Bugüne dek bilinen, Müslüman Türk Azınlığı için aile ve miras hukukunda belirsiz Şeriat hükümlerinin hâlâ kısmen geçerli olduğu, ancak mahkemelerce tercih hakkı tanındığı ve isteyenin medenî hukuk hükümlerini tercih edebildiği yönündeydi. Bu yönde zaten birçok mahkeme kararı var. Bu çerçevede meşru ve geçerli ilan edilen birçok vasiyetname de var. Ancak bu davalar istinaf düzeyinde kalmış, Yargıtay'a taşınmamıştı. Bu konu son aylarda Yunanlı hukukçular arasında tartışılmış ama uluslararası bir boyut da edinmiş.

Ama ilginçtir, azınlığın (Azınlıkça dergisinin dışında) bu konuda susmuş olmasıdır. Bu gelişmeler azınlık basınında haber bile yapılmadı. Azınlığın avukatları ve milletvekilleri de konuyla ilgilenmedi. Şeriatın kaldırılmasını istemek bir yana, tercih hakkının tanınmasını isteyen sesler de duyulmadı. Oysa bu kararların sonucunda eskiden tanınmış olan miras durumları da geçersiz sayılabilir. Ayrıca Şeriat uygulamaları azınlığın tek seçeneği sayılırsa medenî nikâhın Müslümanlar için gayri meşru ilan edilmesi ve yasaklanması için yargı yolu da açılabilir.

Konunun bir de Türkiye boyutu var. Türk azınlığının vasiyetname tanzim etme hakkının Şeriat adına kısıtlanmasına laik Türkiye'den resmen hiçbir tepki gelmemiş. Daha önemlisi, bazı azınlık üyelerinin Türkiye'de de mülkleri var. Yunanistan'daki uygulama sonucunda miras konusunda tercih hakkı Türkiye'de bile tanınmıyor. Türkiye'de Şeriat uygulanmıyor ama Yunanistan ve azınlık aracılığıyla böylece ilk kez dolaylı bir şekilde de olsa Türkiye'de de uygulanmış olacak.

Bütün bunlardan çıkan sonuç, Onsunoğlu'nun da dediği gibi, yaşanan sürrealist durumdur. Yunanistan'da ülkenin vatandaşları dinlerine göre farklı yasalara uymak durumunda bırakılmaktadırlar. Hatta kendilerine hangi dine, ne derece ve nasıl bir anlayışla bağlı oldukları sorulmadan. Miras bırakma hakları kısıtlanmaktadır, dinleri de mazeret olarak öne sürülmektedir. Oysa aynı anda dinlerini istedikleri gibi yorumlama hakkı da ellerinden alınarak. Yani "miras" söz konusu olunca bir dinin buyrukları mecburi sayılmakta ve zoraki uygulanmaktadır. Kısacası din ve buyrukları zorla dayatılmaktadır. Bu arada azınlığın kendisi bu durumu kabul edercesine, bir iki istisna dışında, susmaktadır. Azınlığın eğitiminden din konularına, yasal haklarından insan haklarına Batı Trakya azınlığının hep yanında yer alan Türkiye ise bu duruma itiraz etmiyor gibidir. Özellikle Şeriat'la ilgili olan böylesine hassas bir konuda.

Durum şaşırtıcı mı?

Bir bakıma durum şaşırtıcıdır. Yunanistan'da 2015 yılında, ülkenin bütün vatandaşların anayasa ve yasaların karşısında eşit olması gerekirken, en doğal bir hak olan miras konusunda

vasiyetname bırakmak engellenmektedir. Ve bu, azınlıkların haklarına ve kendi özel yaşama geleneklerine “saygı” adına yapılmaktadır. Tabii azınlık hakları (sözde) korunurken, vatandaşlık hakkının korunmadığı da “gözden kaçmaktadır”. Bu çelişki bir bakıma şaşırtıcıdır; çünkü Yunan devletinin, bir Yunan vatandaşının sivil haklarını koruması beklenirdi. Bir ülke sakini, bir dinin değil de ülkenin yasalarına uygun yaşamak istediğinde, din buyruklarının dayatılması – bu buyrukları da belli bir biçimde de yorumlayarak dayatması - temel bir anayasa ihlalidir.

Ama azınlığın bu alanda pek sesini duyurmaması ve özellikle Türkiye'nin tepki vermemesi de şaşırtıcıdır. Verilen mesaj, “Şeriat'ı istiyoruz”un ötesindedir. Vatandaşın seçme hakkını tanımayan bir dayatmadan yana bir tutum söz konusu. İnsanlar dinlerini seçtikten sonra belli bir yaşam biçimini mecburen izlemek durumunda bırakılmak istenircesine bir tutum sergilenmektedir.

Öte yanda, söz konusu ülkelerin millet, milliyet, vatandaşlık ve azınlık algılarına bakınca yapılanlar daha anlaşılır olmaktadır. Geçerli somut algılara bakınca, sürrealizmin belli bir anlayışın ve mantığın sonucu olduğunu görmeye başlarız. Yunan tarafı, azınlık mümkün olduğu kadar arkaik kalıplar içinde kalsın anlayışını taşıyor olabilir. Bizden farklı olduklarına göre, bunu yasal uygulamalara da yansıtım denmiştir herhalde. Azınlığın, ülkeyle ama Türkiye ile de entegre olmamasını istemiş olabilir. Çağ dışı kalmasında yarar görmüş bile olabilir.

Türkiye'yi anlamak daha zor. İlk akla gelen, azınlığı genel Yunan toplumundan elden geldiğince farklı bir konumda ve uzak tutmakta yarar vardır düşüncesi egemen olmuş olabilir. Hele bir de Şeriat'ı deneyelim demiş olanlar da olabilir mi, bilemeyeceğim! Azınlığın suskun halini anlamak en kolayı sanırım: Türkiye'den yeşil ışık almadan inisiyatif almak istememiş olduklarını düşünüyorum. Devlet politikaları on yıllarca azınlık karşıtı olunca azınlıklar vasilerinden bağımsız davranamıyorlar.

Batı Trakya'da, en iyisi, azınlık üyeleri servetlerini ölmeden tercihlerine göre istediklerine devretsinler bir yolunu bularak. El birliği ile Şeriat geldi çünkü.

*